

**Uçuş Harekat Uzmanı Lisans Yönetmeliği  
(SHY-UHU)**

**BİRİNCİ BÖLÜM**

**Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar**

**Amaç**

**MADDE 1** -(1) ( **Değişik:** ) Bu Yönetmeliğin amacı, uçuş harekât uzmanı personeline aranacak niteliklere, bu kişilere verilecek eğitimlere ve uygulanacak sınavlara, lisanslandırma ile ilgili usul ve esaslara, uçuş harekât uzmanı kaynak sağlayıcı olarak yetkilendirilmek için gerekli olan niteliklere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2** -(1) ( **Değişik:** ) Bu Yönetmelik, sivil havacılık işletmelerini ve bu işletmelerde görev yapan uçuş harekât uzmanlarını, uçuş harekât uzmanı eğitimi konusunda yetkilendirilen kuruluşları ve bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve eğitmenleri kapsar.

**Dayanak**

**MADDE 3** -(1) Bu Yönetmelik;

- a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa,
- b) 15 Temmuz 2018 tarihli, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 437 ve 441 inci maddelerine,
- c) ( **Değişik:** ) 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7/12/1994 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesi'nin Ek-1'ine,
- ç) ( **Ek:** ) ICAO Doc. 10106 Manual on Flight Operations Officers / Flight Dispatchers Competency-based Training and Assessment Dokümanına, dayanılarak hazırlanmıştır.

**Tanım Ve Kısaltmalar**

**MADDE 4** -(1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) ( **Değişik:** ) CBTA: Yetkinlik Temelli Eğitim Yaklaşımını (Competency Based Training Approach),
- b) ( **Değişik:** ) CPL: Ticari Pilot Lisansını,
- c) ( **Değişik:** ) CRM: Ekip Kaynak Yönetimini,
- ç) ( **Değişik:** ) CRMI (CRMT) /DRMI (DRMT): Ekip Kaynak Yönetimi/Uçuş Harekât Uzmanı Kaynak Yönetimi Eğitmenini,
- d) ( **Değişik:** ) DEEK: Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim El Kitabını,
- e) ( **Değişik:** ) DGR: Tehlikeli Maddeler Regülasyonunu,
- f) ( **Değişik:** ) Doc 9868: Hava Seyrüsefer Servisleri için Prosedürler Eğitimi Dokümanını (Procedures for Air Navigation Services Training),
- g) ( **Değişik:** ) DRM: Uçuş Harekât Uzmanı Kaynak Yönetimini,
- ğ) ( **Değişik:** ) Eğitim kuruluşu: Uçuş harekât uzmanı eğitimi vermek üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş özel veya tüzel nitelikteki kurum veya kuruluşları veya kendi personeli yetiştirmek üzere uçuş harekât uzmanı eğitimi verme konusunda Genel Müdürlük tarafından

yetkilendirilen havayolu işletmelerini,

h) ( **Değişik:** ) FD /FOO : Uçuş Harekat Uzmanını (Flight Dispatcher / Flight Operations Officer),

ı) ( **Değişik:** ) FDI: Öğretmen Uçuş Harekât Uzmanını,

i) ( **Değişik:** ) FOO: Flight Operation Officer'ı,

j) ( **Değişik:** ) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,

k) ( **Değişik:** ) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

l) ( **Değişik:** ) HPL: İnsan Performansı ve Sınırları dersini,

m) ( **Ek:** ) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nı,

n) ( **Ek:** ) ICAO Annex 1: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının yayımlamış olduğu Şikago Sözleşmesinin Uçuş Ekibi Lisanslandırma konularındaki düzenlemelerini,

o) ( **Ek:** ) ICAO Doc 10106: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının 2021 yılında yayımlamış olduğu uçuş harekât uzmanı yetkinlik temelli eğitim ve değerlendirme dokümanını,

ö) ( **Ek:** ) Lisans Tazeleme Eğitimi: Lisans devamlılığı için EK 2.1 de mevcut olan tabloda yer alan eğitim programını,

p) ( **Ek:** ) Lisans Temel Eğitimi: İlk defa lisanslandırmaya yönelik EK 2.1 de mevcut olan tüm dersleri içeren eğitim programını,

r) ( **Ek:** ) Lisans Yenileme Eğitimi: Geçerliliğini kaybetmiş lisansa sahip olan uçuş harekat uzmanlarının lisanslarının yenilenebilmesi için verilen, EK 2.1 deki tabloda yer alan eğitim programını,

s) ( **Ek:** ) Öğretmen uçuş harekât uzmanı: En az 5 yıl uçuş harekât uzmanı olarak fiilen çalışmış, eğiticinin eğitimi konusunda eğitim görmüş veya pedagojik formasyon eğitimi almış, yetkilendirme ile ilgili başvurusu bağlı bulunduğu bölüm yöneticisi tarafından yapılmış ve yetki belgesi kaynak sağlayıcı tarafından düzenlenmiş kişileri,

ş) ( **Ek:** ) PANS-TRG: Hava Seyrüsefer Servisleri için Prosedürler Eğitimi (Procedures for Air Navigation Services Training),

t) ( **Ek:** ) Staj: Toplam 30 iş günü süresince, uçuş harekât uzmanı ofisinde veya Operasyon kontrol merkezinde, vardiya görevine dâhil olarak, lisanslı uçuş harekât uzmanı gözetiminde uçuş planı hazırlama, ekip brifingi verme ve uçuş takip süreçleri gibi faaliyetleri ihtiva eden eğitimi,

u) ( **Ek:** ) Teorik Bilgi Öğretmenliği (TBÖ): İlgili teorik bilgi eğitimi dersinin verilebilmesi için Genel Müdürlük tarafından verilen unvanı,

ü) ( **Ek:** ) Uçuş harekât uzmanı: Sivil hava araçlarının uçuş operasyonunun ulusal ve uluslararası sivil havacılık kurallarına uygun olarak planlanması, uygulanmasının takip edilmesi, yönetimi ve kontrolünü sağlamakla sorumlu lisanslı personeli,

v) ( **Ek:** ) Uygulamalı eğitim: Sınıf ortamında örnekleme yöntemiyle uçuş operasyonunun tüm süreçlerini içeren eğitimi, ifade eder.

(2) ( **Değişik:** ) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer sivil havacılık mevzuatı ile ülkemizin üyesi olduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar geçerlidir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Kaynak Sağlayıcı Yetkilendirilmesi

#### Yetki belgesi zorunluluğu

**MADDE 5** -(1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmeyen kuruluşlar uçuş harekât uzmanı eğitimi veremez.

(2) Eğitim Kuruluşlarının kurucu ortakları ile temsile yetkili yöneticilerinde aşağıdaki şartlar

aranır.

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten veya terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak suçlarından hüküm giymemiş olmak,

b) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunulduğuna karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kamu görevinden çıkarılmamış olmak.

(3) Durumları yönetici personel onayından sonra değişerek bu maddenin 2 inci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya onay sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilen yönetici personelin, yönetici personel onayları iptal edilir.

(4) ( **Değişik:** ) Kurucu ortakların durumlarının kaynak sağlayıcıların yetkilendirilmesinden sonra değişerek bu maddenin 2 inci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya yetkilendirme esnasında gerçeğe aykırı belge sunulduğu tespit edildiğinde, kaynak sağlayıcının yetkileri söz konusu kişinin kurucu ortaklığı sonlanıncaya kadar askıya alınır. Tespit tarihinden itibaren 3 ay içerisinde görevlendirme yapılmaması durumunda, kaynak sağlayıcının yetkileri iptal edilir.

### **İlk başvuru**

**MADDE 6** -(1) Bu Yönetmelik kapsamında ilk defa yetki almak için başvuran eğitim kuruluşlarından Ek-1'de belirtilen bilgi ve belgeler istenir.

(2) ( **Değişik:** ) EK-1'de istenen bilgi ve belgelerin tam ve eksiksiz olarak gönderilmesi ve Genel Müdürlük tarafından gerekli niteliklere sahip olunduğunun tespiti halinde, dosyada sunulan verilerin teyit edilmesi ve fiziki şartlar ile eğitim olanaklarının yerinde görülmesi maksadıyla ilgili kuruluş tesislerinde denetleme yapılır.

### **Denetleme**

**MADDE 7** -(1) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası mevzuatta belirlenen standartlara uygunluğu, Genel Müdürlük tarafından haberli veya habersiz şekilde denetlenir.

(2) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

### **Yetkilendirme**

**MADDE 8** -(1) ( **Değişik:** ) Yetkilendirme ile birlikte, sorumlu yönetici personel adına düzenlenmiş Yönetici Personel Onay Formu ve kaynak sağlayıcının bu Yönetmeliğin Ek-2'sinde belirtilen DEEK'i onaylanır.

(2) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcının organizasyonunda, tesislerinde ve DEEK'te zaman içerisinde yapılacak her türlü değişiklik Genel Müdürlük onayına tabidir.

(3) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

### **Yetkinin geçerliliği**

**MADDE 9** -(1) Eğitim yetki belgesi süresiz olarak tanzim edilir; iptal edilmedikçe, yenisi düzenlenmedikçe, kısıtlanmadıkça, askıya alınmadıkça veya iade edilmedikçe ve tüm operasyonlar bu Yönetmelik, ilgili diğer mevzuat ile işletmenin bu Yönetmelik gereğine hazırlamış olduğu dökümanlara uygun şekilde yürütüldüğü sürece geçerlidir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### Kaynak Sağlayıcının Yapısı

#### Tesisler

**MADDE 10** -(1) Tesisler ile ilgili aşağıdaki şartlar aranır:

- a) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, planlanan tüm eğitimler ve sınavlar için gerekli ortam ve olanakları yeterli ölçekte karşılayan tesislere sahip olmak zorundadır.
- b) ( **Değişik:** ) Eğitim ve sınav alanları, öğrencilerin rahatını sağlayacak şekilde uygun ışık, ses, sıcaklık ve nem seviyesine sahip olmak zorundadır.
- c) ( **Değişik:** ) Herhangi bir ders için açılan her bir sınıfta eğitim alan aday sayısı, EK-1'de yer alan safha 1 teorik derslerinde 28 kişi, safha 2 pratik eğitimlerinde 14 kişiden fazla olamaz.
- ç) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, bünyesindeki eğitmenler ve sınav sorumluları için uygun çalışma ofisleri sağlar.
- d) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitim kayıtları ve sınav evrakları için arşiv bulundurur ve kayıtları saklar.
- e) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitim içeriği ve seviyesine uygun güncel teknik materyali içeren bir kütüphaneye sahip olmak zorundadır.
- f) ( **Mülga:** 01/01/0001 - )

#### Organizasyon

**MADDE 11** -(1) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, bu Yönetmelikte belirtilen eğitim gerekliliklerinin karşılandığını kanıtlamak üzere kendisinden istenebilecek eğitim dokümanları, bilgi ve belgeleri, en kısa süre içerisinde Genel Müdürlüğe sunmalıdır.

- a) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, Genel Müdürlükçe uygun görülecek organizasyon yapısı ile uyumluluk izleme ve emniyet yönetimi sistemi kurar ve faaliyetleri süresince devamlılığını sağlar.
- b) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, sorumlu müdür ile bu sorumlu müdüre nihai olarak bağlı olarak çalışmak üzere, eğitim, uyumluluk izleme ve emniyet yönetim sistemi konularından sorumlu birer yönetici personel görevlendirir. Bu yöneticiler, görev aldıkları konularda sorumlu müdür ile birlikte Genel Müdürlüğe karşı da sorumludurlar.
- c) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitimlerin güncel içerik ve beklentiler doğrultusunda havayolu işletmeleriyle birlikte planlanabilmesine yönelik olarak, lisansı geçerli ve FDI şartlarına haiz bir uçuş hareket uzmanını (FD/FOO), Eğitimden Sorumlu Yönetici Personel olarak atayacaktır.
- ç) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcıda görev yapan yönetici personelden herhangi birisinin görevden ayrılması durumunda, kaynak sağlayıcı tarafından en geç 15 gün içinde Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Ayrılan yönetici personelin yerine kuruluş tarafından 45 günlük süre içerisinde bu Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip personel görevlendirmesini yaparak personele ait belgelerle birlikte onay için Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur. Kaynak sağlayıcı, bu sürede atama yapamaması halinde, makul sebeplerini Genel Müdürlüğe bildirerek ek süre talebinde bulunabilir. Genel Müdürlük talebi yerinde görürse sürenin bitiminden başlamak üzere en fazla 45 gün ek süre verir.
- d) ( **Ek:** ) Sorumlu yöneticiler, yeterlilikleri Genel Müdürlük tarafından incelenerek uygun görülmesi halinde yetkilendirilir. Genel Müdürlük, sorumlu yöneticilere ilişkin kabul edilen yönetici onay formlarını, yapılacak denetleme, inceleme veya değerlendirme sonucunda iptal etmeye yetkilidir.
- (2) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, yetkisine uygun olarak teorik ve uygulamalı eğitimi planlayacak, gerçekleştirecek yeterli sayıda personeli istihdam eder. Genel Müdürlük eğitim yönetim sistemine, eğitim içerikleri ve soruları sağlar.
- (3) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitim verildiği süre içerisinde tam zamanlı olarak görev yapacak en az bir FDI yetkisine sahip personel istihdam eder.
- (4) ( **Değişik:** ) Genel Müdürlükçe belirlenmiş müfredat dâhilindeki dersler alanında uzman, eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış veya doktora derecesine sahip ve içlerinden biri FDI olmak üzere en az 3 eğitmen tarafından verilir.

(5) DGR ve CRM/DRM eğitmenlerinin, bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde belirtilen niteliklere sahip olması ve bu nitelikleri aldıkları eğitimi, lisans ve sertifikalarla belgelemesi gereklidir.

(6) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcıda görevli yönetici ve eğitmenler, yeni teknolojiler, insan faktörleri ve güncel eğitim teknikleri gibi konularda prosedürlere bağlı olarak bilgilerini günceller.

#### **Yönetici personel nitelikleri**

**MADDE 12 -(1) ( Değişik: )** Kaynak sağlayıcı tarafından atanan sorumlu yönetici personelin aşağıdaki şartları sağlaması gerekir:

a) ( **Değişik:** ) Sorumlu müdür, harcama yetkisine sahip ve kaynak sağlayıcıyı tek başına temsil edecek düzeyde yetkiye sahip olmak zorundadır. Ayrıca, Genel Müdürlük tarafından belirlenen eğitim ve sınavları tamamlamış olmalıdır.

b) ( **Değişik:** ) Eğitimden sorumlu yönetici personel; kaynak sağlayıcının tüm eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu, eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış veya doktora derecesine sahip ve en az 5 yıllık uçuş harekât uzmanlığı tecrübesine sahip olmalıdır. Ayrıca, Genel Müdürlük tarafından belirlenen eğitim ve sınavları tamamlamış olmalıdır. Aynı zamanda görevi süresince, havayolu işletmeleriyle iletişim içinde olarak, yaşanmış olaylardan elde edilen veriler ve bilgi birikiminden yararlanıp; eğitim geliştirilmesi ve iyileştirilmesi yönünde gayret göstermelidir. Bu konuda, Genel Müdürlük de dahil olmak üzere, diğer kaynak sağlayıcılara destek vermek üzere işbirliği içinde olmalıdır.

c) ( **Değişik:** ) Uyumluluk izleme ve emniyet sistem yöneticisi, uyumluluk izleme ve emniyet yönetimi konularında, Genel Müdürlük tarafından belirlenen eğitim ve sınavları tamamlamış olmalı ve bu konularda en az iki yıllık çalışma tecrübesine sahip olmalıdır.

ç) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

#### **Eğitmenlerin nitelikleri ve kayıtlar**

**MADDE 13 -(1) ( Değişik: )** Öğretmen uçuş harekât uzmanının en az 5 yıl uçuş harekât uzmanı olarak fiilen çalışmış, eğiticinin eğitimi konusunda eğitim görmüş veya pedagojik formasyon eğitimi almış olması gerekir. Bununla birlikte, FDI olarak atanmadan önce başka bir FDI gözetiminde en az bir kez eğitim verilmesi ve bu eğitimin ilgili FDI tarafından bir tutanakla onaylanarak; kayıt altına alınması gerekir. Son bir yıl içerisinde eğitim vermeyenlerin FDI yetkilerinin tazelenmesi için, yetkisi geçerli bir FDI gözetiminde en az bir kez eğitim verilmesi ve bu eğitimin ilgili FDI tarafından bir tutanakla onaylanarak; kayıt altına alınması gerekir.

(2) ( **Değişik:** ) HPL ve DRM eğitimi verecek eğitmenlerin;

a) ( **Değişik:** ) Eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış olmaları,

b) ( **Değişik:** ) HPL veya CRMI (CRMT) veya DRMI (DRMT) eğitimi almış olmaları,

c) ( **Değişik:** ) Eğitmen olarak atanmalarını müteakip, eğitmenliklerinin geçerli olabilmesi için en az yılda bir eğitim vermeleri, son bir yıl içinde eğitim vermeyenlerin ise, eğitmenliklerinin tazelenmesi için deneyimli başka bir HPL veya CRM/DRM eğitmeni gözetiminde, en az bir kez eğitim vermeleri gereklidir.

(3) ( **Değişik:** ) DGR eğitimi verecek eğitmenlerin;

a) ( **Değişik:** ) Eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış olmaları,

b) ( **Değişik:** ) Eğitmen olarak atanmalarını müteakip, eğitmenliklerinin geçerli olabilmesi için en az yılda bir eğitim vermeleri, son bir yıl içinde eğitim vermeyenlerin ise eğitmenliklerinin tazelenmesi için, eğitmenliği geçerli olan bir eğitmen gözetiminde en az bir kez eğitim vermeleri ve bu eğitimin ilgili eğitmen tarafından onaylanması gereklidir.

(4) ( **Değişik:** ) Eğitmenlerin eğitim verdikleri konulardaki güncel gelişmeleri takip etmesinden, gereken tazeleme eğitimlerini almasından ve eğitim içeriğindeki değişiklikleri sonucu eğitimlerini yenilemekten eğitim kuruluşları ve havayolu işletmeleri sorumludur.

a) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

b) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

c) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

ç) ( **Mülga:** 01/01/0001 - )

d) ( **Mülga:** 01/01/0001 - )

(5) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcıda görev yapan eğitimcilerden herhangi birisinin görevden ayrılması durumunda, en geç 15 gün içinde Genel Müdürlüğe kuruluş tarafından bilgi verilir.

(6) ( **Değişik:** ) Eğitimden sorumlu yönetici personel tarafından, tüm eğitimciler için yetki alanları belirlenir ve yetki alanlarını belirten belge düzenlenerek eğitimcilere bir kopyası verilir.

(7) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitimcilerin deneyimlerini, vasıflarını ve aldıkları eğitimleri gösteren belgeleri 5 yıl süre ile saklamak zorundadır.

(8) ( **Ek:** ) HPL, CRM/DRM, DGR derslerinin dışında kalan tüm dersler, bu maddenin birinci fıkrasında istenilen eğitimlik gerekliliklerine sahip FDI tarafından veya verilecek ders konusuyla ilgili ayrı ayrı Teorik Bilgi Öğretmeni yetkisine sahip olan kişiler tarafından verilebilir.

### **Eğitim materyali**

**MADDE 14** -(1) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, yeterli eğitim materyalini her bir eğitim sınıfında kullanılabilir durumda bulundurur.

(2) ( **Ek:** ) Eğitime başlamadan önce, bu yönetmeliğin EK-4'ünde yer alan bilgi ve belgelerin adaylara verilmesi gerekmektedir.

### **Kayıtlar**

**MADDE 15** -(1) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcının, adaylara ait tüm eğitim, sınav ve değerlendirme kayıtlarının onaylı suretlerini 5 yıl boyunca saklaması gerekmekte olup; söz konusu kayıtların talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe sunulması gerekir.

(2) ( **Mülga:** )

### **Uyumluluk İzleme ve Emniyet Yönetim Sistemi**

**MADDE 16** -(1) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcı, eğitim standartlarını, teorik ve uygulamalı sınavların güvenilirliğini ve eğitim prosedürlerinin yeterliliğini içeren bir uyumluluk izleme ve emniyet yönetim sistemi kurar.

(2) ( **Değişik:** ) Uyumluluk izleme ve emniyet yönetim sistemi, düzeltici faaliyetlerin hem tanımlanması hem de vaktinde ilgili birimlere iletilmesinin sağlanması amacıyla sorumlu müdüre yönelik bir geri besleme sistemi içermelidir. Geri besleme sistemi, her durumda uygunsuzlukları, yetersizlikleri ve yanlışları düzeltmesi istenen sorumlu kişileri açıkça belirtmeli ve uygun zaman diliminde tamamlanamayan düzeltici faaliyetlerin DEEK içinde tanımlı prosedüre göre takip edildiğini açıkça ortaya koymalıdır. Kaynak sağlayıcı ayrı bir uyumluluk izleme ve Emniyet Yönetim Sistemi el kitabı hazırlayabileceği gibi, DEEK'in bir bölümü olarak da düzenleyebilir.

(3) ( **Ek:** ) Uyumluluk İzleme ve Emniyet Yönetim Sistemi, ICAO Doc. 10106 referansına göre hazırlanır.

### **Eğitim uygulama esasları**

**MADDE 17** -(1) ( **Değişik:** ) Eğitim el kitabı (DEEK) ve uygulamaları, ICAO Doc. 10106 referans alınarak yapılacak olup; hazırlanan DEEK, Genel Müdürlük tarafından onaylanmalıdır. Eğitim konuları ve içerikler Ek-2'de yer almaktadır.

(2) ( **Değişik:** ) Uçuş Harekat Uzmanlığı (FD / FOO) eğitimi, iki safhadan oluşmaktadır:

a) ( **Ek:** ) Birinci Safha Öğrenme Hedefleri: Bu safha bilgi, beceri ve tutum düzeyini ölçmek için kullanılacaktır. Öğrenme hedefleri gerekliliği bilginin edinilmesidir ancak diyalog odaklı değerlendirmeler, teknik bağlamın daha geniş bir şekilde anlaşılmasına, bilgi ve sonuçların değerlendirilmesine ve aynı zamanda beceri ve tutumların değerlendirilmesine yardımcı olacak şekilde planlanmalıdır.

b) ( **Ek:** ) İkinci Safha Yetkinlik Temelli Yaklaşım: Bu safhada adaylara temel bilgiler; kısa açıklamalar, yaşanmış olaylardan elde edilen alıştırmalar, kendi kendine çalışma, kendi kendine

değerlendirme ve beceriler yoluyla aktarılır. Bu aşamada daha değerli bir yeterlilik gelişimi sağlanması hedeflenmelidir.

(3) ( **Değişik:** ) DEEK'de Yetkinliğe Dayalı Eğitim ve Değerlendirme Yaklaşımı (CBTA) geliştirilmesindeki ilk adım, ICAO Doc. 10106 da gösterildiği gibi bir eğitim ihtiyaç analizinin yapılmasıdır. Bu analiz sırasında eğitimin gelecekteki amacı; yerel, ulusal, operasyonel, teknik, düzenleyici ve organizasyonel gerekliliklerle ilişkili olarak dikkate alınmalıdır. ICAO Doc. 10106'da anlatıldığı üzere tanımlanan eğitim spesifikasyonunu ele alan uyarlanmış bir yeterlilik modeli oluşturmak ve geliştirmek ve değerlendirmek için kullanılacak bir eğitim ve değerlendirme planı tasarlanmalıdır. Uyarlanmış bir yeterlilik modeli tasarlamak için uygun ICAO yeterlilik çerçevesi, PANS-TRG, ICAO Doc 9868, Yetkinliğe Dayalı Eğitim ve Değerlendirme Yaklaşımı (CBTA) kapsamında tanımlanan yeterlilik çerçevesi doğrultusunda yapılacaktır.

(4) ( **Ek:** ) Kaynak sağlayıcı, uçuş harekât uzmanı eğitimini başarıyla tamamlayan her bir aday için sertifika düzenler, fakat bu sertifika Genel Müdürlük tarafından düzenlenecek uçuş harekât uzmanı lisansının yerine geçmez.

(5) ( **Ek:** ) Eğitimler sınıf ortamında planlanabileceği gibi, Genel Müdürlüğün yetkilendirmesi doğrultusunda, sanal sınıf eğitim sistemiyle de planlanabilir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Uçuş Harekât Uzmanı Lisanslandırması**

#### **Başvuru**

**MADDE 18** -(1) Uçuş hareket uzmanı lisansı için bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde belirtilen belgeler ile Genel Müdürlüğe başvuruda bulunulur.

(2) ( **Değişik:** ) Teorik ve uygulamalı eğitimleri ile sınavlarını tamamlayan adaylar, sınav bitim tarihinden itibaren en geç 24 ay içinde, bu Talimatın 21inci maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen staj süresi de dahil olmak üzere, lisans tanzimi için Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur. Belirtilen süre içerisinde başvuruda bulunmayan adayların, lisanslarının tanzim edilebilmesi için, tekrar teorik ve uygulamalı sınavlara girerek bu sınavlardan başarılı olmaları gerekir.

(3) ( **Değişik:** ) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte belirtilen teorik ve uygulamalı eğitimler ile asgari staj deneyimi şartlarını sağlayan adaylara, uçuş harekât uzmanı lisansı düzenler.

(4) ( **Değişik:** ) Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınan ICAO üyesi ülkeler ve KKTC tarafından tanzim edilen uçuş harekât uzmanı lisanslarının Türk lisansına çevrilebilmesi için, aşağıdaki gerekliliklerin sağlanması gerekir:

a) ( **Değişik:** ) Lisanslı uçuş hareket uzmanı olarak 2 yıl tecrübesi olduğunu belgelemesi,  
b) Uçuş harekât uzmanı lisansını düzenleyen ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından verilen uçuş harekât uzmanı lisansının Genel Müdürlükçe teyit edilmesi,

c) Genel Müdürlükçe yapılacak teorik ve uygulamalı sınavlarda başarılı olunması gerekir.

(5) Eğitimin bütünlüğü ve denetlenebilirliği açısından, lisanslandırma işleminin eğitim alınan ülke tarafından gerçekleştirilmesi gerekir. Yarım kalmış ve lisanslandırılmamış eğitimlerde Genel Müdürlük tarafından herhangi bir kredilendirme/kabul işlemi yapılamaz.

(6) ( **Ek:** ) Uçuş harekât uzmanı lisansı alabilmek için aşağıdaki nitelikler aranır:

a) ( **Ek:** ) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen Pilot İngilizce Dil Yeterliliği Sınav Kuruluşlarında girilen İngilizce yeterlilik sınavından ICAO Seviye 4 puan alınması veya Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan veya denkliği belirlenen İngilizce sınavlarının birinden en az 70 veya eş değeri puan alınması,

b) ( **Ek:** ) En az 21 yaşından gün almış olunması,

c) ( **Ek:** ) Bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan hüküm giymemiş olunması gerekir. Durumları lisans tanziminden sonra değişerek bu Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında şartları sağlamadığı veya lisans tanzimi sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilenlerin, uçuş harekât uzmanı lisansları iptal edilir.

## Ön şartlar

**MADDE 19** -(1) Uçuş harekât uzmanı lisans eğitimine başlayabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

a) ( **Değişik:** ) En az ön lisans ve dengi okullardan mezun olunmalıdır. Genel Müdürlükten uçuş hareket uzmanı eğitimi verme yetkisi almış olan üniversitelerdeki öğrenciler bu uygulamadan muaftır.

b) ( **Değişik:** ) Aday, eğitimi takip edebilecek ve sınavları tamamlayabilecek düzeyde İngilizce bilgisine sahip olmalıdır. Kaynak sağlayıcı, adayların İngilizce seviyelerinin yeterliliğinin tespitine yönelik bir prosedür geliştirerek DEEK'e dahil eder.

c) ( **Değişik:** ) Görevini icra etmeye engel olacak bir sağlık sorunu olmamalıdır. Uçuş harekât uzmanının sağlaması gereken sağlık gereklilikleri, SHT-MED Havacılık Sağlık Talimatına göre belirlenir.

ç) ( **Ek:** ) Eğitim aşamasının başındaki adaylar için kaynak sağlayıcı tarafından DEEK'te tanımlanan bir asgari yeterlilik düzeyi ölçümü yapılır. Giriş seviyesi testi ile her aday için uygun bir başlangıç noktası tespiti amaçlanır.

## Sınavlar

**MADDE 20** -(1) ( **Değişik:** ) Uçuş harekât uzmanı lisans sınavları her takvim yılı içerisinde en az dört kez yapılır. Sınav ve başvuru tarihleri ile sınav yerleri, her yılın Ocak ayı içerisinde Genel Müdürlük resmi internet sayfası aracılığı ile duyurulur.

(2) ( **Değişik:** ) Sınavlar, Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(3) ( **Değişik:** ) Sınav soruları, Genel Müdürlük uçuş harekât uzmanı soru havuzundan seçilir.

(4) ( **Değişik:** ) Teorik ve uygulama sınavlarında, Doc. 10106 Appendix B ve Doc. 9868 den yararlanılmalıdır.

(5) ( **Değişik:** ) Teorik sınavda başarılı olamayan adaylar, uygulama sınavına alınmaz.

(6) ( **Değişik:** ) Adayların sınavlarda başarılı kabul edilebilmeleri için, teorik ve uygulamalı sınavın her birinden 100 tam puan üzerinden en az 70 puan almaları gerekir.

(7) ( **Değişik:** ) Eğitim tamamlandıktan sonra, 12 ay içerisinde teorik ve uygulamalı sınavlar için başvuru yapılmalıdır.

(8) ( **Değişik:** ) Uçuş hareket uzmanı lisans çevrimi için teorik ve uygulamalı sınavlara girmesi gereken başvuru sahipleri hariç, bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş kaynak sağlayıcıda uçuş harekât uzmanı eğitimini tamamlamayan adayların, teorik ve uygulama sınavlarına girmesine izin verilmez.

(9) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcıda yapılacak olan sınav ve değerlendirmeler, kaynak sağlayıcının Uçuş Harekat Uzmanı Eğitim El Kitabında yer alan ölçüler doğrultusunda yapılacaktır.

(10) ( **Değişik:** ) Dokuzuncu fıkrada belirtilenlerin haricindeki sınav ve değerlendirmeler, Genel Müdürlükçe Uçuş Harekat Uzmanı Lisansı verilmesine yönelik usullere göre yapılır.

(11) ( **Değişik:** ) Aday en fazla 4 defa teorik ve uygulamalı sınava girme hakkına sahiptir. Sınavların 12 ay içinde tamamlanmış olması gerekir. Teorik sınavdan başarılı olan ancak uygulama sınavından başarısız olan adaylar tekrar teorik sınava girmelerine gerek kalmaksızın kalan sınav haklarını sadece uygulamalı sınav için kullanacaktır. 4 adet teorik ve uygulamalı sınav sonunda da başarılı olamayan ya da 12 aylık sürede sınavlarını tamamlayamayan adayın, yetkili kaynak sağlayıcıdan alacağı lisans tazeleme eğitimini tamamlamadan yeniden sınavlara girmesine izin verilmez. Teorik veya uygulamalı sınavın her biri, 1 sınav olarak sayılmaktadır.

(12) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

## Eğitim süresi

**MADDE 21** -(1) ( **Değişik:** ) Uçuş harekât uzmanı eğitimi, ICAO DOC 10106 kapsamında hazırlanmış olan DEEK'de belirtilen teorik ve uygulamalı eğitimlerin ve sınavların kapsamından daha az içerikte ve sürede olamaz.

a) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

b) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )



- c) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )
- ç) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )
- d) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )
- e) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )
- f) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

(2) ( **Değişik:** ) ICAO Doc. 10106 dokümanında belirtilen uçuş harekât uzmanı temel eğitimi için gerekli eğitim programını (müfredatını) uygulayan ve bu yönetmelik kapsamında Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş üniversitelerin uçuş hareket yöneticiliği bölümlerinden lisans veya ön lisans derecesi ile mezun olan adayların, teorik ve uygulamalı eğitimleri tamamladıkları kabul edilir ve doğrudan teorik ve uygulama sınavına girmeye hak kazanırlar.

(3) ( **Değişik:** ) ICAO Doc. 10106 referans alınarak lisans temel, tazeleme ve yenileme eğitim planı hazırlanır. Yapılan eğitimler kayıt altına alınır ve eğitim programı DEEK'e ilave edilir.

(4) ( **Değişik:** ) Eğitim tamamlandıktan sonra 12 ay içerisinde teorik ve uygulamalı sınavlara girmeyen adaylar, teorik ve uygulamalı sınavda başarısız olan adaylar ve lisansını bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yenilemeyen uçuş hareket uzmanlarının, tüm teorik ders konularını içeren ve ayrıntısı DEEK'te tanımlanan tazeleme eğitimini tamamlamaları gerekmektedir.

(5) ( **Değişik:** ) Teorik ve uygulamalı sınavlarda başarılı olan adayların, lisans alabilmeleri için sınav bitimine müteakip, 24 ay içerisinde uçuş harekât uzmanı görevlerinin yapıldığı bir işletmede 30 iş günü staj yapmaları zorunludur. Eğitimi veren kuruluş, adayın staj yapması ile alakalı yasal yükümlülükleri yerine getirmekle yükümlüdür.

#### **Deneyimin tespiti**

**MADDE 22 -(1) ( Mülga: )**

(2) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

#### **Lisansın geçerliliği**

**MADDE 23 -(1) ( Değişik: )** Uçuş harekât uzmanı lisansı 3 yıl için düzenlenir.

(2) ( **Değişik:** ) Uçuş harekât uzmanı lisansının temdit ve yenileme işlemleri ile ilgili aşağıdaki gereklilikler yerine getirilir:

a) ( **Değişik:** ) Uçuş harekât uzmanlığı görevine birbirini takip eden 12 aydan daha fazla ara vermemiş olması gereklidir. Bu durum, uçuş harekât uzmanının görev yaptığı işletme tarafından verilecek resmi yazı ile belgelenir. Bir birini takip eden 12 ay ile 3 yıl arasında uçuş hareket uzmanlığı görevine ara vermiş olan uçuş hareket uzmanlarının lisanslarının yeniden geçerlilik kazanabilmesi için, kaynak sağlayıcı veya havayolu işletmesinden, Uçuş Harekat Uzmanlığına yönelik Ek-2.1'de belirtilen lisans tazeleme eğitimi almaları gerekmektedir. Eğitim bitiminde ilgili eğitim kayıtları Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.

b) ( **Değişik:** ) Uçuş hareket uzmanı eğitim kuruluşlarında görev yapan Eğitim Uçuş Harekât Uzmanları, son 3 yılda Uçuş Harekat Uzmanlığına yönelik DEEK'de yer alan ve Ek-2.1'de belirtilmiş olan lisans tazeleme eğitimini almaları veya söz konusu derslerin eğitimini vermeleri gerekmektedir.

c) ( **Değişik:** ) 3 yıldan daha fazla uçuş harekât uzmanlığı görevini yapmayan kişilerin mevcut lisanslarının yenilenebilmesi için, DEEK'de yer alan ve Ek-2.1'de belirtilmiş olan lisans yenileme eğitim programı ve saatleri doğrultusunda, Genel Müdürlükçe onaylı uçuş hareket uzmanı eğitim kuruluşlarında teorik ve uygulama eğitimlerini tamamlamaları gerekmektedir. Eğitim bitiminde ilgili eğitim kayıtları Genel Müdürlüğe sunulmalıdır.

ç) ( **Değişik:** ) Son 5 yıl içinde uçuş harekât uzmanlığı görevi yapmayan kişilerin lisanslarının yenilenebilmesi için tazeleme eğitimini tamamlamaları ve teorik ve uygulama sınavlarında başarılı olmaları gerekmektedir.

(3) Uçuş harekât uzmanı, görevli bulunduğu süre zarfında, lisansını ve fotoğraflı bir kimlik belgesini yanında bulundurur ve yetkililerce istendiğinde ibraz eder.

(4) ( **Değişik:** ) Lisansın temdidini için, 3 yıllık geçerlilik süresinin bitiminin en fazla 90 gün öncesinden itibaren Genel Müdürlüğe gerekli belgeler ile birlikte başvuru yapılır. Tanzim ya da

temdidi esnasında lisansın geçerlilik süresi, ilgili takvim ayının son günü olarak düzenlenir.

(5) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

a) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

b) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

(6) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

(7) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

(8) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

## **BEŞİNCİ BÖLÜM**

### **Cezai Hükümler ve İdari Yaptırımlar**

#### **Cezai hükümler ve idari yaptırımlar**

**MADDE 24** -(1) Bu maddede düzenlenen idari yaptırımlar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yetkilendirilen uçuş harekât uzmanı ve yönetici personel hakkında Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak değerlendirme komisyonunun teklifi ve Genel Müdür onayı ile uygulanır. Değerlendirme komisyonu; Genel Müdürlük personeli olan asgari 3 teknik denetçiden oluşur, Genel Müdür tarafından gerekli görülmesi halinde ilave personel bu komisyona eklenebilir. Komisyon tarafından gerekli görülmesi halinde, idari yaptırım uygulanması söz konusu olan personel ile işletmenin sorumlu yöneticilerinin görüşlerine de başvurulabilir.

(2) Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılan veya yetkilendirilen uçuş harekât uzmanları, eğitim kuruluşları ve yönetici personel ile kuruluşlarda görevli diğer ilgili personel; bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür. Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan uçuş harekât uzmanları, eğitim kuruluşları ve ilgili personele, 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 437 ve 441 inci maddeleri kapsamında; 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi, 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC)'te belirtilen idari para cezaları ve aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır:

a) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen eğitim kuruluşlarının, bu Yönetmelikte veya diğer mevzuatlarda belirlenen asgari yeterliliklerin tamamının veya bir kısmının karşılanmadığının veya kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde; eğitim yetkileri, uygun hale getirilinceye kadar askıya alınır, 3 ay içerisinde asgari yeterlilikler yerine getirilmediği takdirde de iptal edilir.

b) ( **Değişik:** ) Kaynak sağlayıcıda görev alan yönetici personel sayısında eksilme olması halinde, kuruluş en fazla 45 gün içerisinde yeni atama yapar. Kaynak sağlayıcı, bu sürede atama yapamaması halinde, makul sebeplerini Genel Müdürlüğe bildirerek ek süre talebinde bulunabilir. Genel Müdürlük talebi yerinde görürse sürenin bitiminden başlamak üzere en fazla 45 gün ek süre verir. Kaynak sağlayıcı tarafından ek süre sonunda da gerekli yönetici personel ataması yapılamazsa kuruluşun eğitim yetkisi, ataması yapılamayan yönetici personelin görev alanının kapsamı dikkate alınarak, eksiklik giderilinceye kadar kısmen veya tamamen askıya alınır.

c) ( **Değişik:** ) Bu Yönetmelikte belirtilen eğitim programlarını hazırlamayan, eğitimleri Genel Müdürlükten onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermeyen, kaynak sağlayıcıda görevli eğitimden sorumlu yönetici personel onay belgesi iptal edilir. Ayrıca Genel Müdürlük düzenlemeleri ve yaptırımlarına uygun davranmayan kaynak sağlayıcının ilgili yönetici personelinin onay belgeleri iptal edilir.

ç) ( **Değişik:** ) Eğitim yetkisinin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda, yetki belgesi Genel Müdürlüğe kaynak sağlayıcı tarafından 15 gün içinde iade edilir.

d) Bu Yönetmelik kapsamında lisanslandırılan uçuş harekât uzmanlarının, lisanslarını kendilerine bu lisans sebebiyle tanınan imtiyazlara uygun kullanmamaları veya uçuş emniyetini ihlal etmeleri halinde uçuş harekât uzmanının lisansı, 1 aydan 6 aya kadar askıya alınır. Lisans askı süresinin bitim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde aynı kusurun ya da benzer uygunsuzluğun tekrar yaşanması halinde, uçuş harekât uzmanı lisansı bir yıl süreyle daha askıya alınır. Lisansı bir yıl

süresince askıya alınmış kişilerin, bir kez daha lisansının bu Yönetmelik çerçevesinde askıya alınmasını gerektirecek harekette bulunmaları halinde lisansları bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Uçuş emniyetini ağır derecede ihmal eden veya kasıtlı olarak ihlal edenlerin lisansları, bu sürelerle tabi olmaksızın iptal edilir.

(3) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

(4) ( **Mülga: 01/01/0001 -** )

## **ALTINCI BÖLÜM**

### **Çeşitli ve Son Hükümler**

#### **Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

**MADDE 25** -(1) 10/1/1972 tarihli ve 14068 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T-44) yürürlükten kaldırılmıştır.

#### **Atıflar ve kazanılmış haklar**

**MADDE 26** -(1) Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T44)'ne yapılmış atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

(2) Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T-44)'ne göre kazanılmış haklar saklıdır.

#### **Düzenleme yetkisi**

**MADDE 27** -(1) ( **Değişik:** ) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte yer almayan, istisnai özellik arz eden teknik konular ve ICAO tarafından bu konulara ilişkin yapılan değişiklikler ile ilgili alt düzenleme yapmaya yetkilidir.

#### **Geçiş Süresi**

**GEÇİCİ MADDE 1** -(1) ( **Değişik:** ) Uçuş harekât uzmanı eğitimi konusunda yetkilendirilen kuruluşlar ile kendi uçuş harekât uzmanı personeli için eğitim vermeye yetkilendirilmiş havayolu işletmeleri, mevcut durumlarını bu Yönetmeliğin revizyonunun yayımı tarihinden itibaren en geç 12 ay içerisinde bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

(2) ( **Ek:** ) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce, uçuş hareket uzmanı kaynak sağlayıcı bünyesinde eğitime başlamış olan uçuş harekât uzmanı adaylarının eğitimleri ve lisans işlemleri, bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren 12 ay süre ile, 16 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan SHY-UHU Uçuş Harekât Uzmanı Lisans Yönetmeliği'ne göre tamamlanır. Bu yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce üniversitelerin Uçuş Harekat Uzmanlığı ile ilgili Bölümünde eğitime başlamış olan uçuş harekât uzmanı adaylarının eğitimleri ve lisans işlemleri, 16 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan SHY-UHU Uçuş Harekât Uzmanı Lisans Yönetmeliği'ne göre tamamlanır.

(3) ( **Ek:** ) Bu Yönetmeliğin yayımından önce düzenlenen lisansların temdit ve yenileme işlemleri, bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

#### **Yürürlük**

**MADDE 28** -(1) ( **Değişik:** ) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**MADDE 29** -(1) ( **Ek:** ) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

## **EK-1**

### **UÇUŞ HAREKAT UZMANI KAYNAK SAĞLAYICI DOSYASINDA BULUNMASI GEREKEN DOKÜMANLAR**

- ( **Değişik:** ) 1. Sorumlu Müdür tarafından imzalanan uçuş hareket uzmanı kaynak sağlayıcı başvuru formu,  
2. Şirket ana sözleşmesinin sureti,  
3. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınan özel kurs açma izni veya uçuş hareket uzmanı eğitimi verileceğine dair ilgili bölümün/programın açılması hakkında söz konusu üniversitenin senato kararı ve Yükseköğretim Kurumunun Genel Kurul kararı,  
4. Kaynak sağlayıcı ile ilgili yayımlanmış tüm ticaret sicili gazeteleri veya suretleri,  
5. Kaynak sağlayıcı tarafından Ek-2'ye göre hazırlanan ve sorumlu müdür tarafından imzalanan Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim El Kitabı,  
6. Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen sorumlu yönetici personelin isimleri, T.C. kimlik numaraları, özgeçmişleri, lisans ve sertifika suretleri, SGK işe giriş bildirgeleri, iş sözleşmesi veya ek protokol ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı durumlarının olmadığına taahhüt edilmesi,  
7. Eğitici personelin isimleri, lisans ve sertifika suretleri, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınmış onay belgesi, SGK işe giriş bildirgeleri ve iş sözleşmesi veya ek protokol,  
8. Kaynak sağlayıcı için tasarlanan organizasyon şeması,  
9. Genel Müdürlük güncel hizmet tarifesinde belirtilmiş olan hizmet bedelinin tahsilat makbuzu,  
10. SHGM Akademi'den EK-1'in (2), (3) ve (4) üncü maddelerinde belirtilen, üniversitelerden ise (2) ve (4) üncü maddelerinde belirtilen gereklilikler istenmez.

## **EK-2** **UÇUŞ HAREKÂT UZMANI EĞİTİMİ EL KİTABI (DEEK)**

### **( Değişik: ) BÖLÜM 0: GENEL**

- 0.1 Revizyon Listesi
- 0.2 Geçerli Sayfalar Listesi
- 0.3 Sayfa Düzeni
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Tanımlar ve Kısaltmalar
- 0.6 Referans Alınan Ulusal / Uluslararası Düzenlemeler ve Standartlara Uygunluğun İfadesi

### **BÖLÜM 1: YÖNETİM**

- 1.1 Sorumlu Müdür Tarafından Hazırlanan Taahhüt
- 1.2 Yönetici Personelin Görev ve Sorumlulukları
- 1.3 Organizasyon Şeması
- 1.4 Eğitim Tesisinin Krokisi
- 1.5 Kuruluşta Meydana Gelecek Değişikliklerin Genel Müdürlüğe Bildirilme Yöntemleri
- 1.6 DEEK'in Revizyon Usullerine İlişkin Prosedür
- 1.7 Eğitim Materyalleri ve Standartları

### **BÖLÜM 2: EĞİTİM İÇERİKLERİ**

- 2.1 Eğitime Kabul Şartları
- 2.2 Eğitim Programı (EK-2.0 ve Ek-2.1)
  - 2.2.1 Kaynak Sağlayıcı Tarafından Yapılan Sınavlar
  - 2.2.2 Kaynak Sağlayıcı Tarafından Yapılan Sınavların Değerlendirme Prosedürleri
- 2.3 Eğitim Referansları
- 2.4 ICAO Tarafından Yayımlanan Doc. 10106 Paralel Olarak Hazırlanan Konu Başlıkları ve Ders Saatleri (EK-2.0 ve Ek-2.1)
- 2.5 Pratik Eğitim Gerekliliklerine ve Usullerine İlişkin Prosedür
- 2.6 Eğitim Sonrası İşlemler
- 2.7 Kayıtların Saklanması

### BÖLÜM 3: UYUMLULUK İZLEME SİSTEMİ PROSEDÜRLERİ

- 3.1 Uyumluluk İzleme Fonksiyonunun Yapısı ve Organizasyon Şeması
- 3.2 Görev ve Sorumluluklar
- 3.3 Aşağıdaki Hususları İçeren Uyumluluk İzleme Programı
  - 3.3.1 Denetçi Yeterliliği ve Adam-Saat Planlaması
  - 3.3.2 Denetim Planlama
  - 3.3.3 Denetim Hazırlık
  - 3.3.4 Denetimin İcrası
  - 3.3.5 Kanıtların Toplanması ve Analizi
  - 3.3.6 Denetimin Raporlanması
  - 3.3.7 Bulgu Seviyelendirme, Kapatılma Sürelerinin Belirlenmesi ve Ek Süre Verme
  - 3.3.8 Uygunsuzlukların Raporlanması
  - 3.3.9 Düzeltici/ Önleyici Faaliyet Takip Sistemi
  - 3.3.10 Süresi İçinde Kapatılamayan Bulgulara Yönelik Prosedür
  - 3.3.11 Kayıt Sistemi
- 3.4 Yönetim Değerlendirme
- 3.5 Eğitim

### BÖLÜM 4: EKLER

- 4.1 Eğitici Personelin Listesi
- 4.2 Örnek Dokümanlar
- 4.3 Anlaşmalı Kuruluşların Listesi

#### EK-3

#### UÇUŞ HAREKÂT UZMANI LİSANSININ TANZİM EDİLMESİNE ESAS BELGELER

- ( **Değişik:** ) 1. Uçuş harekât uzmanı lisansı başvuru formu,
- 2. Biyometrik fotoğraf (1 Adet),
  - 3. Kimlik fotokopisi,
  - 4. Öğrenim diploması fotokopisi
  - 5. Kaynak sağlayıcıdan uçuş harekât uzmanı eğitimini başarıyla tamamladığını gösterir sertifika,
  - 6. İngilizce Yeterliliğini Gösterir Yabancı Dil Belgesi,
  - 7. Sağlık Raporu
  - 8. Bu Yönetmeliğin 20'nci maddesinde belirtilen teorik ve uygulamalı sınavları geçtiğini gösterir belge,
  - 9. Bu Yönetmeliğin 21'inci maddesinde belirtilen uygulamalı eğitimin her bir safhasının tamamlandığına dair belge,
  - 10. Bu Yönetmeliğin 21'inci maddesinde belirtilen stajın tamamlandığına dair belge,
  - 11. Genel Müdürlük güncel hizmet tarifesinde belirtilmiş olan hizmet bedelinin tahsilat makbuzu.

#### EK-4

#### UÇUŞ HAREKÂT UZMANI LİSANSININ TEMDİT EDİLMESİNE ESAS BELGELER

( **Mülga:** 01/01/0001 - )

#### EK-5

#### ADAYA EĞİTİM BAŞLAMADAN ÖNCE VERİLMESİ GEREKEN BİLGİ ve BELGELER

- ( **Ek:** ) a) Eğitim El Kitabı (DEEK) ve Uçuş Harekat Uzmanı Lisans Yönetmeliği hakkında gerekli açıklama ve bilgilendirme,  
b) Eğitim aşamalarının ve modüllerinin açıklaması,  
c) Ders programı,  
ç) Tüm kontrol formlarını içeren eğitim kaydı,  
d) Eğitim için gerekli belgeler, kılavuzlar, veriler ve bilgiler,  
e) Eğitim standartları ve başarısızlık durumunda izlenecek usuller,  
f) Materyallere, alıştırmalara, internet tabanlı eğitime ve diğer verilere çevrimiçi bir platform aracılığıyla erişim bilgileri,  
g) Eğitimcinin, yönetimin ve yardım masasının iletişim bilgileri,  
h) Varsa iletişim platform bilgileri,  
ı) Eğitimci yanıt süresine ilişkin standartlar ve kurallar,  
i) Aday geri bildirimine ilişkin standartlar ve kurallar.

**EKLER:**

**EK-1 - EK-2.0 Eğitim Programı (Konuları İçeren)**

**EK-2 - EK-2.1 Ders Programı (Saatleri İçeren)**